

imod det, er allerede sagt, saa at jeg ikke i Øjeblikket finder Anledning til at komme ind paa en længere Omtale af Forslaget. Det blev den Gang Lovforslaget første Gang forelaa til Behandling her i Tinget, af en af de daværende Forslagsstillere, afdøde Bisfop Monrad, udtalt, at dette Lovforslag kom med en Grundlovsparagraf ved hver sin Side, der strækker sine Arme ud mod dette Ting bedende om, at man vilde se at faa noget ud af denne Sag. Jeg tror, der er noget i denne Betragtning. Jeg tror, at dette Forslag i Virkeligheden kommer med en Grundlovsparagraf ved hver sin Side. Naar det i Grundlovens § 71 hedder, at Retsplejen bliver at adskille fra Forvaltningen efter de Regler, der blive at fastsætte ved Lov, er Tankgangen i dette Lovforslag fuldstændig i Flugt med denne Grundlovsparagraf, og naar det i Grundlovens § 91 hedder, at Kommunernes Ret til under Statens Tilsyn selvstændig at styre deres Anliggender vil blive ordnet ved Lov, tror jeg ogsaa, at naar man her gaar til at give Provinsbysterne i bort Land den samme Ret, som Landbruget har, til selv at vælge Formænd i de kommunale Raad, er det et Skridt paa den Selvtstyrets Vej, som Grundlovens § 91 anviser. Jeg kan derfor ikke se rettere, end at dette Forslag er fuldstændig i Overensstemmelse med disse to citerede Grundlovsparagraffer, og at Grundloven virkelig opfordrer os til at gøre noget i den Retning. Det forekommer mig ogsaa, at de kommunale Vælgere i Byerne i Virkeligheden blive behandlede, som om de vare Vælgere af anden Klasse. Medens her i København Borgerrepræsentationen selv vælger sine Borgmestere, og paa Landet Sogneraadene selv vælge sine Formænd, er dette saa langt fra Tilfældet for Provinsbyernes Vedkommende, at de jo ingen Indflydelse have paa, hvem der bliver Leder af Byraadet, og hvem der skal udføre Byraadets Beslutninger. Hvad Grunden er hertil, hvorfor man har stillet Byerne i denne Umhyndighedstilstand og, som det synes, vedblivende agter at at holde derpaa, fattet jeg ikke. Hvis man gik ud fra den Betragtning, at man paa Landet var mere fremfremmed, at man paa Landet var mere dygtig, saa at man mere trygt kunde overlade det til Landboerne selv at vælge Formænd for de kommunale Raad, ja, saa var det jo meget smigrende for os Landboere, men jeg tror dog ikke, at man er gaaet ud fra denne Betragtning. Man vil maaske fra anden Side kunne indvende, at som Forholdene ere nu, gaar det nogenlunde godt. Jeg skal indrømme, at det maaske de fleste Steder

gaar jævnt godt, og jeg maa maaske i Parentes bemærke, at hvis Forholdene til alle Tider og alle Vegne vare saaledes, som de i Øjeblikket ere det i den By, jeg har den Ære at repræsentere, hvor man er saa heldig at have en elskværdig og dygtig Borgmester, var der ingen paatrængende Grund til Forandring, men der kan jo snart komme en anden Mand, der ikke er i Besiddelse af disse Egenstaber, og saaledes er det Tilfældet — det føler jeg mig overbevist om — mange Steder. Og det er jo ganske naturligt. Thi naar den højtærede Minister skal bestikke Borgmester eller Dommer og Politimester i de forskellige Byer, er det jo ganske naturligt, at man først maa tage Hensyn til de Kvalifikationer, vedkommende har til at beklæde Stillingen som Dommer og Politimester, og at de Kvalifikationer, som han har til at være Formand for Byraadet, til at styre Kommunens Anliggender absolut — det tror jeg er uimodigteligt — maa komme i anden Række. Nu vil den højtærede Minister maaske indvende, at det ingen Nødvendighed er, at den Mand, der er udnævnt til Dommer og Politimester i vedkommende By, ogsaa skal være Borgmester. Men jeg tror dog, at det er en ren Undtagelse, at dette ikke finder Sted. Jeg ved ikke, om det uden for Bornholm skulde finde Sted andre Steder. I alt Fald er der ikke mig andet bekendt, end at sædvanligvis eller alle Vegne — med Undtagelse af, som jeg nævnedes, Bornholm — er det vedkommende Dommer og Politimester, der ogsaa bliver beklædt til Borgmester. Men der har jo, om ikke mange Gange, saa dog adskillige Gange, været stærkt Strid mellem Byraadene og deres Borgmester, og det er ogsaa ganske naturligt af den Grund, som jeg nævnedes, at disse Mænd jo ofte ikke ere kvalificerede til den Post, som de komme til at beklæde. Jeg erindrer for 2 Aar siden, at vi paa ny fandt Anledning til at komme frem med dette Forslag her i Tinget, at da fandt der det Forhold Sted nede i en Købstad i Sydjylland, at Borgmesteren konstituerede en Mand til at lede Byraadets Forhandlinger og til at tage Sæde og tillige stemme i Byraadet. Det er jo et aldeles urimeligt Forhold, at en Mand, som hverken er valgt af de kommunale Vælgere, ej heller udnævnt eller beklædt paa anden Maade til at have Sæde i Byraadet, paa den Maade kan blive bragt ind i Byraadet, komme til at tage Sæde og gøre sin Indflydelse gældende der, lede dets Forhandlinger, stemme der, og maaske ved sin Stemme komme til at afgøre vigtige Beslutninger. Det finder jeg ganske unaturligt og ganske i Strid med det Løfte,